

929 Миркуловска, Б.

Лидија Аризанковска

Почитувани и драги членови на семејството на починатата Бистрица Миркуловска, почитувани колешки и колеги, студенти, почитувани присутни!

Посакував денешнава средба да беше по повод претставувањето на некоја нова книга на мојата најдрага професорка Бистрица (Крањец) Миркуловска, која неуморно твореше сиот свој животен век и која својата креативност и љубов кон книжевноста ја преточуваше преку пишаниот текст и книжевната реч. А, да твориш, значи да ги сакаш луѓето околу себе и да ја одржуваш комуникацијата со нив и со светот околу себе, изразена преку литературиот збор. Инспирацијата ја црпеше од семејството, пријателите и случувањата околу нас, кои таа будно ги следеше, обидувајќи се преку својот книжевен опус да испрати порака за мир, почит и љубов до светот. Кон секого знаеше да се постави, особено кон студентите, кои знаеја да ја наречат „мајкичка“, секогаш подготвена да го пренесе знењето, но и да им помогне кога им е потребно тоа, спокојно и со крајно разбирање.

Родена беше во Скопје, но со словенечко потекло, затоа многупати милуваше да каже дека има две татковини: Македонија и Словенија. Оттука настана нејзината песна

Kje domovina si?, напишана во ноември далечната 1951:

Tam je sever – tukaj je jug.

Tam je Triglav – tukaj je Korab.

Tam je Sava – tukaj je Vardar.

Tam je Ljubljana – tukaj je Skopje.

Tam so domovi prednikov in staršev.

Tam so domovi ... in grobovi ...

Tukaj je moj rojstni kraj –

In dom na Vodnu –

Grobov ni ...

Kje domovina si?

Od Triglava do Koraba?

Od Koraba do Triglava?

Kam se gre naprej?
 Kam se gre nazaj?
 Kam?
 Kje domovina si?

Бистрица Миркуловска животот го поминува во Скопје, родниот град, во Македонија, каде што завршува основно училиште, средно училиште и факултет, се занимава со спорт, активно учествува во изградбата на повоената татковина преку т.н. работни акции, учествува и преку низа општествени ангажмани. Соработува со најзначајните имиња од нашиот факултет и од културниот живот уште од студентските денови – со Гане Тодоровски, Србо Ивановски, Матеја Матевски, Георги Сталев Поповски, Цане Андреевски, Анте Поповски, со професорите Димитар Митрев, Харалампие Поленаковиќ, Крум Тошев, Васо Томановиќ, а најмногу со Блаже Конески, кој е и нејзин ментор.

Во работата на Филолошкиот факултет се вклучува од учебната 1959/60 и работи сè до 1990 година, кога се пензионира, но продолжува да учествува во наставниот процес до 1996 година. Таа е и првиот лектор по македонски и по словенечки јазик на Масариковиот универзитет во Брно, во периодот од 1995 до 1997 година

Покрај наставата, во работата на Факултетот беше вклучена и со други функции, а беше и продекан за настава. Се грижеше за словенистиката и за студентите.

Сакајќи да им ја доближи словенечката литература и култура на македонските говорители, преведува од словенечки на македонски јазик, како и обратно, за што многупати е наградувана, нејзиниот преведувачки опус е голем, како и нејзиниот авторски опус, особено, книжевниот, од детска литература до прозни текстови и најмногу од сè поезија, хаику е последната.

Особено е препознатлива по творештвото за деца, многумина од нас овде сигурно ќе се присетат на книгите со кои растевме: „Цвеќенца“, „Првачиња“, „Виножито“, „Сите деца мили“, „Клучарчиња“, „Тополите на крајот од дедовата ливада“, „Лице и опачина“, „Цвеќе на мирот“.

Во последниот период пишува поезијата за возрасни и објавува книги од тој жанр, а автор е и на седум хаику-збирки.

Будно ги следи сите општествени примени и своите размисли ги пренесува преку литературната реч, сметајќи дека така пораките побрзо ќе допрат до читателите, чија задача е да го направат светот подобар за живеење и дека писателите токму затоа не смеат да молчат пред предизвиците на времето.

За својата преведувачката дејност, книжевното творештво и општествената активност, добитник е на низа награди, ќе споменам некои од нив: Потокарова повелба (1987), Златно перо (2001 и 2008), Кирил Пејчиновиќ (2002); награда за животно дело од Здружението на просветни работници-литературни творци на Македонија (2001); повеќе награди од Друштвото на писателите на Македонија, а за поетската збирка „Фатаморгана“ ДПМ во 2017 на Миркуловска ѝ ја доделува наградата „Даница Ручигај“.

Беше жена-борец, мајка, професор и научник, книжевник.

За неа семејството беше над сè. Се оствари како мајка, баба и прабаба. Последното правнуче имаше можност да го држи в раце неодамна, кратко пред својата смрт. Знаеше да каже дека словенечката лоза од мајчина страна е долга, оттука произлезе книгата *Stoletna pot – Вековит пат*, објавена во 2006 година и посветена на мајка ѝ, која го дочека стотиот роденден.

Посакувам денес да го славејме нејзиниот.

Ја имав таа привилегија во животот да ја запознаам и како професор, и како писател, а најмногу од сè, како човек, вистински хуманист која пленеше со својата насмевка и милозвучен глас, со широка душа и позитивна енергија, која ја одржуваше низ целиот животен век. Нашата релација траеше безмалку четириесет години. Мојата прва средба со професорката беше во 1985 година, како студент на предавањата по словенечки јазик на нашиот Факултет, кои ги следев со задоволство, за што говори и мојата понатамошна професионална определба во изминативе тринаесет и четири години. Ќе благодарам за можноста да го продолжам она што таа го започна. Сиве овие години нè врзуваа многу настани, средби, разговори. Многупати тоа не беа само професионални разговори, туку пријателски и мајчински.

Повеќепати ја имав честа да ги промовирам нејзините нови книжевни остварувања.

Во 2010 година заедно ја прославивме 50-годишнината од изучувањето на словенечкиот јазик на нашиот Факултет, а само за еден месец не го дочека одбележувањето на 65-годишнината.

Беше чест гостин на радиоемисиите од Македонското радио.

Секогаш со радост се сеќаваше на старите убави времиња во дружба со колегите и пријателите, со својот сакан, но прерано заминат сопруг Панче, а најмногу од сè ја радуваше кога нејзините некогашни студенти ќе ја поздравеа и за добро ќе ја споменуваа. А, човекот продолжува да живее не само во срцата на саканите, туку и низ своите дела. За навек!

И нашата Бистрица Миркуловска вечно ќе живее во нашите срца, особено преку делата што ги оствари и ги остави зад себе, предвидувајќи

ја својата смрт и оставајќи дело со кое повторно ќе не собере и со кое ќе продолжиме да ја споменуваме, а тоа е нејзината последна збирка песни во ракопис, под наслов „Ангелот од Курбиново“, испраќајќи ни порака дека животот не завршува.

И, тоа беше Бистрица Миркуловска, секогаш подготвена да се соочи со предизвиците што ги носи животот, заокружувајќи го својот животен циклус. Затоа не ме изненади тоа што во пресрет на своето заминување од овој земен свет го пишува својот ИН МЕМОРИАМ во машинопис, како и хаику-песната *Свеќа во ракопис, со најмишан датум 21 јули 2024, недела, по полноќ 2:30 ч.*

*„БИСТРИЦА (КРАЊЕЦ) МИРКУЛОВСКА
14.03.1930 (Скопје) - U*